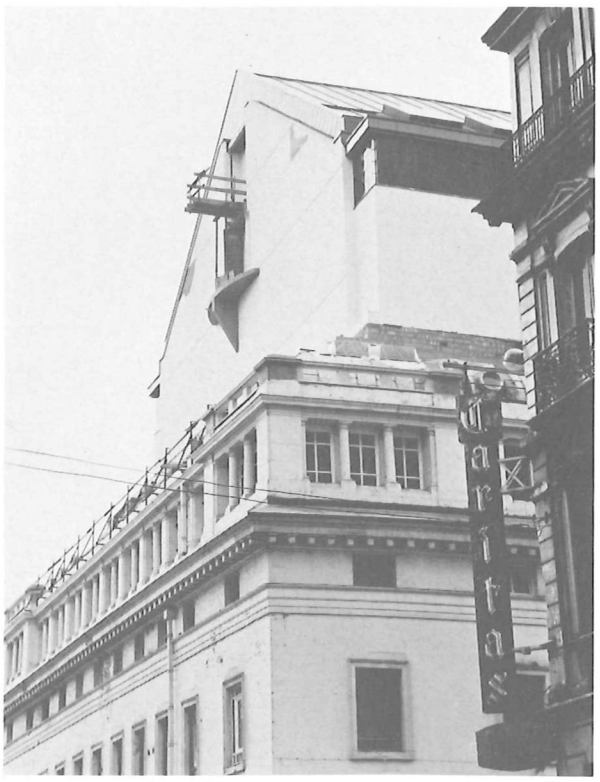

Foto 3 –
Foto Paul De Prins

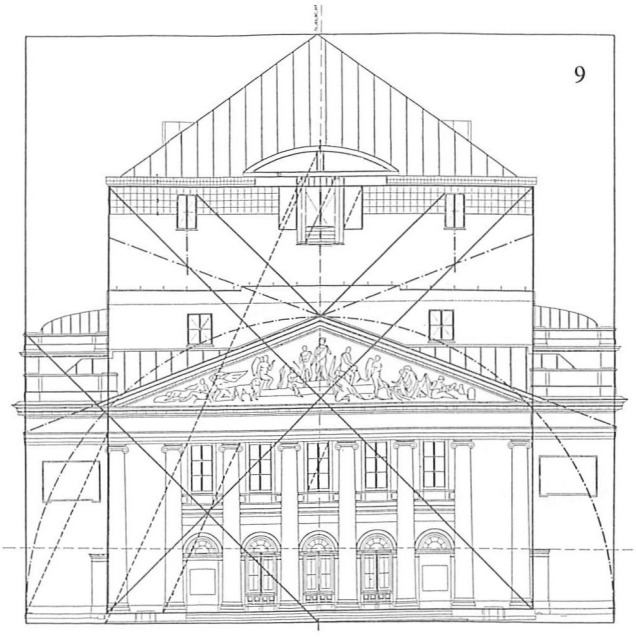

9

Enkele beslissingen stonden van meetaf aan vast; de decortoren moest met vier meter naar omhoog. (Foto 3) Uitstekende gelegenheid om heel wat ruimte te scheppen voor de zo noodzakelijke functies: repetitieruimten voor het koor, bureaus voor de dramaturgie en een nieuw foyer. Maar hier komt de kat op de koord: op het Muntplein zou dit alles ongetwijfeld een dramatische schaalvergroting van het bovenvolume met zich meebrengen.

De ontwerpers, zegt P. Neirinck van het bureau A2RC, zagen eigenlijk in de schaalvergroting zelf geen probleem. De schaal van het Muntplein zelf was reeds door de glazen hoogbouw aan de overkant gewijzigd. Het probleem zat hem meer in het positie kiezen in de dialoog oude tempel – nieuwe bovenbouw. Probleem dat Poelaert destijds oploste door de bovenbouw te neutraliseren. Maar nu werd het wel heel hoog om zoiets voor mekaar te krijgen. Er waren natuurlijk heel wat oplossingen, vindt Neirinck: de neo-neo-classicistische, de functioneel-expressionistische (ziehier de decortoren, daar de zaal, zie ginds de expressie van een machinekamer), de high-tech-taal (een technologische bouwdoos zoals Beaubourg), de anekdotische van het post-modernisme (eventjes verder spelen met het tempelidee, dat renaissanceboogje, ziehier een knipoogje naar de opera). Maar de ontwerpers kozen voor een andere oplossing: zij wilden een totaalconcept, een grote eenheid tussen oud en nieuw, één volume waarbij het bovengedeelte duidelijk inspeelt op de klassieke verhoudingssystemen van weleer. (tek. 9) En daarin symbolische articulaties en details die als merktekens van vandaag gelden. (Foto 4)

Hun intenties zijn voor een stuk leesbaar in hun maquette, de eenheid van kleur poogt een grote rol te spelen in deze optie. Toch treft me hun bijkomende beschouwing; de nieuwe Munt, als een ongetwijfelde dynamische cultuurdoos moet de hedendaagsheid in haar nieuwe bovenbouw zoeken. En nu wordt het echt niet makkelijk; is dit niet uit twee ruiven willen eten? Een grote eenheid pogen te realiseren (tot en met de klassieke verhoudingen) tussen twee tegengestelde elementen: een statische historische tempel en een nieuwe dynamische bovenbouw. Om de verschillende mogelijkheden duidelijk te maken, gebruik ik even een oude rhetorische methode, die architecten sedert de renaissance graag in geschriften gebruiken: ze laten de gebouwen zelf spreken: vier gesprekken, vier oplossingen.

Gesprek 1 (tek. 10)

Ik ben de tempel. Ik ben als het oude Romeinse Pantheon, een eeuwig symbool met een neutraal bovenvolume dat zich vandaag hoger en volumineuzer opstelt. Ik alleen voer het stedelijk gesprek en mijn bovenbouw als brave neutrale massa aanvaardt dat. Hij distantieert zich best van mijn vormen door een andere dakvorm, door een homogene massa en een aan mij vreemde kleur.

10

Gesprek 2 (tek. 11)

Ik ben een tempel en fungeer als een muzikaal hoofdthema; ik vertel het oude verhaal en de bovenbouw vertelt het op een tweede plan, in zijn taal, als een sobere simultaanvertaling. Hij herhaalt even een motief, zegt nog een woordje uit mijn tympaanverhaal. Hij doet dit met woorden van vandaag, in staal en glas, met post-modernistische of andere citaten. Hij neemt hiervoor een andere kleur en textuur aan.

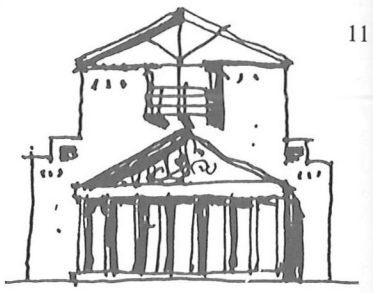

11

Gesprek 3 (tek. 12)

Ik ben een oude gouden tempel, een stukje anekdote. Ik word zoiets als een vergulde tand in een nieuw gebit, waar ik nochtans helemaal in profiel en detail deel van uitmaak. Je ziet me steeds in een tweede oogopslag. Het omschrijvende nieuwe profiel bepaalt de schaal en de dimensionering van de onderdelen, die het geheel formeel definiëren. Zo spreken de dakvorm, penanten, kroonlijsten, raamdimensies op de schaal van de gehele gestalte, mij incluis. Ze bevatten dus waarschijnlijk een cascade van grootschalige naar kleinschalige elementen, en een met mij sterk inspelende verhoudingssystematiek en ritmiek.

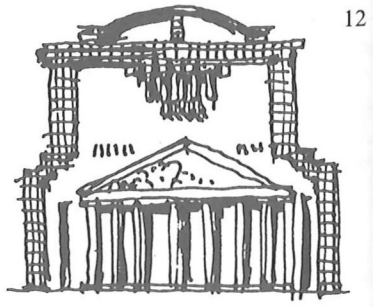

12